

ІНФОРМАЦІЙНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

І.М. Федосік,

Харківська філія Української академії банківської справи

У нинішніх умовах розвитку економічних відносин в Україні формування банківських ресурсів має першорядне значення та нерозривно пов'язане з підвищенням ефективності управління активами і пасивами банку. До того ж, усе більш помітна інтеграція банківських систем, підсилення фінансової конкуренції, міжнародна тенденція щодо глобалізації ринку банківських послуг та розвиток інформаційних технологій зводять нанівець традиційні методи менеджменту. У зв'язку з цим комерційні банки як організаційні системи, які досить швидко еволюціонують відносно методів управління, вимагають розвитку і постійного удосконалення науково обґрунтованих підходів щодо банківського менеджменту.

При цьому варто враховувати, що інформаційні технології пронизують кожен елемент ланцюга пріоритетів комерційного банку, наповнюючи їх новим змістом і впливаючи на зв'язок між ними. Крім того, інформаційні технології впливають на конкурентноздатність банків, змінюючи життєвий цикл продукції, яка пропонується клієнтам [1, 2]. Інформація в сучасних умовах розвитку економічних відносин стає одним з основних факторів, від якості і своєчасності якої багато в чому залежить ефективне управління банківськими ресурсами. Це пов'язано з тим, що інформація пронизує всі системи управління, охоплює весь комплекс завдань, пов'язаних із забезпеченням й використанням ресурсів банку, які являють собою сукупність власних та залучених коштів, що знаходяться в розпорядженні банку та використовуються для здійснення активних операцій.

Поява нових інформаційних технологій починає впливати на впровадження стратегічної політики комерційного банку. Електронні платежі та засоби розрахунку в пункті продажу – приклади використання нових технологій, які докорінно змінюють банківську індустрію. Проте інформаційні технології та організаційні структури, що їх підтримують, можуть стати бар'єром на шляху розвитку. Наприклад, злиття Dutch Postbank і Naturale Nederlanden, англійських Lloyds і Abbey Life, німецьких – Deutsche Bank і Deutsch Lebensversicherung призвели до виникнення проблем, пов'язаних з інформаційними технологіями [1]. Виходом з такого становища, на думку автора, є розробка ефективних способів щодо обробки існуючих даних.

Одночасно варто враховувати, що інформація утворює деяке інформаційне середовище, яке впливає на прийняття відповідних рішень у сфері управління банківськими ресурсами. Тобто без достовірної і своєчасної інформації неможлива побудова адаптивної системи банку.

Таким чином, одним із напрямків управління банківськими ресурсами є формування та розробка належного інформаційного забезпечення та своєчасний і кваліфікований його аналіз. Варто також виходити з того, що процес управління

починається з аналізу можливостей та планування майбутньої діяльності [3, 4]. Іншими словами необхідність інформаційного забезпечення визначається вже на першому етапі управління банківськими ресурсами. На етапі планування інформація виступає і як ланка взаємозв'язку між окремими напрямками банківської діяльності, що сприяє досягненню поставлених цілей у сфері управління ресурсним потенціалом.

Серед основних характеристик депозитів можна назвати такі: термін до моменту вилучення депозитів, термін і форми залучення коштів, обсяги відсотків. Проте найбільш загальними й прийнятними параметрами, з погляду системи управління, є часовий фактор та обсяги залучених депозитних засобів. До того ж, ці параметри, у кінцевому рахунку, є основними для визначення величини відсотків, а їх сукупність використовується для побудови різних систем класифікації депозитів.

Поряд з цим, запропоноване залучення депозитних ресурсів дозволяє формалізувати процес планування за допомогою розгляду узагальненої функції залучення депозитних коштів:

$$F(v_t) = \sum_{t=1}^n v_t, \quad (1)$$

де F – узагальнена залежність залучення депозитних коштів;
 v_t – обсяг залучення депозитних коштів у деякий момент часу t .

Як бачимо, аналогічно можна подати й узагальнену функцію проведення активних операцій банку й її графічну інтерпретацію. Для зручності розглядатимемо сукупність кредитних операцій, які в даний момент часу є основним видом активних операцій для більшості комерційних банків України:

$$K(w_t) = \sum_{t=1}^n w_t, \quad (2)$$

де K – узагальнена функція проведення кредитних операцій;
 w_t – обсяг кредитної операції в деякий момент часу t .

Тоді в основу планування активно-пасивних операцій комерційного банку, які безпосередньо впливають на процес управління ресурсним потенціалом банку, може бути покладений такий функціонал:

$$\int_{t_1}^{t_2} (F(v_t) - K(w_t)) dt \rightarrow opt. \quad (3)$$

Суть планування активно-пасивних операцій полягає у:

- виявленні інтервалів часу, коли обсяги проведення активно-пасивних операцій перевищують деяку встановлену межу. Такою межею можуть бути нормативи проведення активних і пасивних операцій, встановлені в законодавчому порядку. Тоді величина opt у формулі 3 є деякою інтегральною характеристикою цих нормативних параметрів;
- збалансуванні структури проведення активних і пасивних операцій банку. Досягнення прийнятної структури проведення активних і пасивних операцій

може бути отримане за допомогою аналізу прогнозних рішень, основою яких є оцінки значень функціоналу, що поданий у формулі 3.

Такий підхід до вирішення завдань планування активно-пасивних операцій комерційного банку може бути покладений в основу управління ресурсним потенціалом банку, що дозволить підвищити ефективність використання банківських ресурсів.

Список літератури

1. Абрамов А.В. Новое в финансовой индустрии: информатизация банковских технологий. – Спб.: Питер, 1997. – 218 с.
2. Васюренко О.В. Современные методы управления банковскими ресурсами. – Харьков: “Гриф”, 1997. – 392 с.
3. Вейлл П. Искусство менеджмента. – М.: Новости, 1993. – 224 с.
4. Гвишиани Д.М. Организация и управление. – М.: Изд-во МГТУ им. Баумана, 1998. – 331 с.

Федосік, І.М. Інформаційні аспекти управління ресурсним потенціалом комерційного банку [Текст] / І.М. Федосік // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць. – Суми: УАБС НБУ, 2002. - Т. 5. - С. 165-168.